

HỘI ĐỒNG TRUNG ƯƠNG CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN GIÁO TRÌNH QUỐC GIA
CÁC BỘ MÔN KHOA HỌC MÁC - LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

GIÁO TRÌNH
LỊCH SỬ
ĐẢNG CỘNG SẢN
VIỆT NAM

(Tái bản có sửa chữa, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

**Biên mục trên xuất bản phẩm
của Thư viện Quốc gia Việt Nam**

Giáo trình lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam / B.s.: Nguyễn Văn Phùng, Kiều Xuân Bá, Vũ Văn Bản... - Tái bản có sửa chữa, bổ sung. - H. : Chính trị Quốc gia, 2018. - 536tr. ; 21cm

ĐTTS ghi: Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình Quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh

1. Đảng Cộng sản Việt Nam 2. Lịch sử 3. Giáo trình

324.259707509 - dc23

CTH0517p-CIP

HỘI ĐỒNG TRUNG ƯƠNG CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN GIÁO TRÌNH QUỐC GIA
CÁC BỘ MÔN KHOA HỌC MÁC - LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

GIÁO TRÌNH
LỊCH SỬ
ĐẢNG CỘNG SẢN
VIỆT NAM

(Tái bản có sửa chữa, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2018

HỘI ĐỒNG TRUNG ƯƠNG CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN GIÁO TRÌNH QUỐC GIA CÁC BỘ MÔN KHOA HỌC MÁC - LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

1. Đồng chí Đào Duy Tùng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ tịch;
2. Đồng chí Nguyễn Đức Bình, Giáo sư, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, phụ trách khối Tư tưởng - Văn hóa và Khoa giáo, Phó Chủ tịch;
3. Đồng chí Nguyễn Đình Tứ, Giáo sư, Phó tiến sĩ, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Khoa giáo Trung ương, Phó Chủ tịch;
4. Đồng chí Nguyễn Khánh, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, Phó Chủ tịch;
5. Đồng chí Nguyễn Duy Quý, Giáo sư, Tiến sĩ, Ủy viên Trung ương Đảng, Viện trưởng Viện Khoa học xã hội Việt Nam, Tổng thư ký;
6. Đồng chí Đặng Xuân Kỳ, Giáo sư, Ủy viên Trung ương Đảng, Viện trưởng Viện Mác - Lênin, Ủy viên;
7. Đồng chí Trần Chí Đáo, Phó giáo sư, Phó tiến sĩ, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Ủy viên;
8. Đồng chí Trần Ngọc Hiên, Giáo sư, Phó tiến sĩ, Phó Giám đốc Học viện Nguyễn Ái Quốc, Ủy viên;
9. Đồng chí Trần Xuân Trường, Giáo sư, Giám đốc Học viện Chính trị - Quân sự, Ủy viên;
10. Đồng chí Dương Phú Hiệp, Phó giáo sư, Phó tiến sĩ, Viện Khoa học xã hội Việt Nam, Ủy viên;
11. Đồng chí Hà Học Hợi, Phó giáo sư, Phó Trưởng ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương, Ủy viên;
12. Đồng chí Nguyễn Văn Phùng, Giáo sư, Ủy viên;
13. Đồng chí Đỗ Nguyên Phương, Phó giáo sư, Phó tiến sĩ, Phó Giám đốc Học viện Nguyễn Ái Quốc, Ủy viên.

*(Theo Quyết định số 255-CT ngày 13-7-1992 của
Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng)*

BAN BIÊN SOẠN

1. GS. Nguyễn Văn Phùng	Trưởng ban
2. GS. Kiều Xuân Bá	Ủy viên
3. PGS. Vũ Văn Bản	Ủy viên
4. GS. Đậu Thế Biểu	Ủy viên
5. PGS.TS. Nguyễn Quốc Dũng	Ủy viên
6. PGS. Lê Mậu Hãn	Ủy viên
7. PGS. Lê Thế Lạng	Ủy viên
8. PGS.TS. Trình Mưu	Ủy viên
9. GS. Lê Ngọc	Ủy viên
10. GS.TS. Trịnh Nhu	Ủy viên
11. PGS.TS. Nguyễn Trọng Phúc	Ủy viên
12. PGS.TS. Nguyễn Quý	Ủy viên
13. Nguyễn Quang Tạo	Ủy viên

CỘNG TÁC VIÊN

1. Lê Viết Hảo
2. PGS.TS. Trịnh Vương Hồng
3. PGS.TS. Hồ Khang
4. Nguyễn Toàn Minh
5. Hoàng Thanh Quang
6. PGS.TS. Triệu Quang Tiến
7. Hồ Hữu Vinh
8. PGS.TS. Nguyễn Danh Tiên

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời trong thời đại mới - thời đại quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội, bắt đầu từ Cách mạng Tháng Mười Nga năm 1917. Đảng ra đời trong thời kỳ phong trào công nhân và phong trào yêu nước Việt Nam phát triển sôi nổi trong những năm 20 của thế kỷ XX và đang có dấu hiệu của cao trào mới.

Tiếp thu chủ nghĩa Mác - Lênin và được Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện, Đảng Cộng sản Việt Nam đã đi đúng quỹ đạo của thời đại, đáp ứng kịp thời yêu cầu của giai cấp công nhân và của dân tộc Việt Nam. Chính vì vậy, suốt chặng đường hơn tám thập kỷ qua, phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, Đảng ta đã lãnh đạo Nhân dân vượt qua bao gian nan, thử thách, đưa cách mạng đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, viết tiếp những trang sử vẻ vang của dân tộc. Sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam.

Nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh thống nhất trong hệ thống trường Đảng và Nhà nước, Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phối hợp

với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tái bản có sửa chữa, bổ sung *Giáo trình Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam*.

Giáo trình Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam gồm ba phần:

Phần thứ nhất: Đảng ra đời và lãnh đạo giải phóng dân tộc, giành chính quyền (1930 - 1945).

Phần thứ hai: Đảng lãnh đạo hai cuộc kháng chiến và xây dựng chế độ mới (1945 - 1975).

Phần thứ ba: Đưa cả nước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, thực hiện công cuộc đổi mới (1975 - 2017).

Và *Kết luận*.

Giáo trình này đóng vai trò là khung định hướng về những quan điểm cơ bản cho việc giảng dạy và học tập môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam. Giáo trình được nghiệm thu và xuất bản lần đầu năm 2000.

Theo sự ủy nhiệm của Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, PGS.TS. Nguyễn Trọng Phúc chịu trách nhiệm bổ sung, sửa chữa, cập nhật giáo trình theo những kết quả nghiên cứu và kết luận mới của Đảng.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 01 năm 2018

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

LỜI GIỚI THIỆU

Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam là môn học được giảng dạy trong hệ thống trường Đảng và các trường đại học, cao đẳng ở nước ta từ hơn bốn mươi năm nay. Trong thời gian đó đã có nhiều tập giáo trình, đề cương bài giảng về môn học này được biên soạn và ấn hành phù hợp với các đối tượng và yêu cầu đào tạo khác nhau.

Để đáp ứng yêu cầu nghiên cứu, giảng dạy và học tập lý luận trong thời kỳ đổi mới, thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII của Đảng, Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa VII đã quyết định tổ chức việc biên soạn bộ giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, trong đó có *Giáo trình Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam*.

Giáo trình này được biên soạn trong bối cảnh Đảng Cộng sản Việt Nam đang lãnh đạo sự nghiệp đổi mới, trong đó có đổi mới tư duy lý luận. Ban biên soạn đã tổ chức biên soạn *Giáo trình Lịch sử Đảng* theo tinh thần đổi mới đó. Những kết quả nghiên cứu

mới, những tư liệu mới được phát hiện về lịch sử Đảng, nhất là những kết luận quan trọng của Bộ Chính trị khóa VII năm 1993 về nhiều vấn đề của lịch sử Đảng, những kết luận của các Hội nghị Trung ương khóa VII và khóa VIII có liên quan đến lịch sử Đảng, những tổng kết của các Đại hội Đảng từ Đại hội VI đến Đại hội XII đã được quán triệt và thể hiện trong giáo trình.

Giáo trình gồm 3 phần với 10 chương và phân kết luận, phản ánh những chặng đường Đảng lãnh đạo cách mạng Việt Nam với đầy khó khăn, thử thách và những thắng lợi vĩ đại của cách mạng nước ta suốt từ năm 1930 đến nay.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã được nghiên cứu, tổng kết một cách toàn diện và sâu sắc, khẳng định ý nghĩa lịch sử lớn lao và những kinh nghiệm quý báu mà Cách mạng Tháng Tám mang lại cho dân tộc ta và đóng góp vào kho tàng kinh nghiệm và lý luận của cách mạng giải phóng dân tộc trên thế giới.

Đại hội II (năm 1951), Đại hội III (năm 1960) và đặc biệt Đại hội IV của Đảng (năm 1976) đã tổng kết sâu sắc quá trình cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở Việt Nam.

Các cuộc kháng chiến của Nhân dân ta chống chủ nghĩa đế quốc, thực dân cũng đã được giới sử học ở trong và ngoài nước nghiên cứu, tổng kết. Đặc biệt, Đảng đã thành lập Ban Chỉ đạo trực thuộc Bộ Chính